

Messadi

per la radunanza communal da digls 28 d'otgover 2019

Stimadas votantas, stimos votants

Igls 28 d'otgover ò la radunanza communal da decider tranter oter davart igls affars suandonts:

Tractanda 2

Project d'investiziun equipaziun Alp Flex; tratg Tgalucas - Tga d'Meir: dumonda credit d'object da fr. 315'000.00

Chel project è gio nia risguardo aint igl preventiv d'investiziuns 2019. A basa digl MCA2 on tot igls projects tgi surpassan las competenzas finanzialas dalla suprastanza communal da fr. 200'000.00 per expensas unicas da neir tractandos per sasez e da neir approvos dalla radunanza communal.

Descripziun digl project:

An connex cun la migliuraziun generala a Sur èn gio neidas realisadas ordavant novas lengias industrialas per l'equipaziun sen l'Alp Flex durant igls davos onns a caschung dalla realisaziun da varsaquantas etappas. Gio igl anteriour cumegn da Sur ò gia incumbenso da realisar divers tratgs. Las lengias on savia neir installadas mintgamai aint igls tratgs da veias construias da nov. Uscheia ins ò savia renunztgier a proceduras da lubientschas cumplitgeidas ainten la cuntrada da pale da muntada naziunala.

Er igl onn current ò la cumischiung da migliuraziun puspe do an incumbensa en'etappa dallas lavours planisadas. Concretamaintg è neida sanada la veia da Tgalucas anfignen Tga d'Meir. Igl cumegn ò profito da chegl e laschea installar las lengias per igl provedimaint d'ava e d'ava persa scu er dallas ovras electricas Surses. Las lavours per chella endeschavla etappa èn per gronda part a fegn.

Igls costs per chellas lavours montan tenor stema da costs a fr. 315'000.00 (veia fr. 0.00; provedimaint d'ava fr. 245'000.00; provedimaint d'ava persa fr. 25'000.00; oe fr. 45'000.00).

Displaschevlamaintg ins ò posteriouramaintg constatato tg'ins ò mantganto da lascher approvar definitivamaintg igl credit, tgi era nia risguardo aint igl preventiv, dalla radunanza communal. Chel fatg deplorescha la suprastanza communal. Ella vot pero betg tralascher da preschentar igl rom dallas lavours alla radunanza communal e da dumandar retroactivamaintg igl credit basignevel.

Proposta dalla suprastanza communal

La suprastanza communal propona alla radunanza communal da conceder la dumonda da credit da fr. 315'000.00 per exequeir las lavours d'equipaziun pertutgont ava, ava persa ed electricitad pigl tratg Tgalucas – Tga d'Meir.

Tractanda 3

Project da sanaziun e reparatura (project da SIE) pertutgont maseiras d'urgenza siva donns da malora; credit supplementar da fr. 400'000.00

Igl onn current èn diversas regiuns aint igl in- ed exterior stadas pertutgeidas da catastofas dalla nateira. Furtinadamaintg è igl cumegn da Surses sto preservo da donns pi gronds da malora. Tuttegna ègl do antras diversas plievias intensivadas durant igls meis da stad divers donns pi pitschens e pi gronds dall'infrastructura d'equipaziun ainten la val. Donns pi gronds ègl do antras igl Schletg tar la punt L'Eisla a Savognin scu er antras ena bova manivel all'Alp Foppa a Salouf. Sulettamaintg an chels dus lis ègl do donns an la somma totala da ca. fr. 230'000.00.

Vetiers ègl do an divers oters lis ainten la val donns pi pitschens ve da veias, punts e scarpas tgi montan ad ena somma da donns totala da ca. fr. 170'000.00. L'antiera somma brutta per reparar igls donns da malora montan oramai a fr. 400'000.00.

Igls donns da malora òn da neir reparos immediatamaintg an senn da maseiras d'urgenza per evitar eventualmaintg anc ulteriours donns. Ins so pir dumandar e lascher approvar posteriouramaintg igls credits basignevels, chegl vot deir schi spert tgi la dimensiun digls donns è ancunaschainta ed igls costs son neir calculos correspondentamaintg.

Igl cumegn ò resumo igls donns caschunos antras malora an en schinumno project da SIE cun igl uffezi da gôt e prievels da nateira, regiun Grischun Central/Moesana, a Casti. Igl uffezi cantunal ò accompagna e sustignia igl cumegn cun reparar igls donns da malora. Pinavant pò igl cumegn chintar cun contribuziuns cantunalas an ena somma da fr. 150'000.00. Anc betg ancunaschaint è cun tge somma tgi la cassa da donns elementars digl cantung Grischun sa participescha agls costs an connex cun la bova all'Alp Foppa. Ena dumonda è gio neida fatga.

Pigl cumegn restan pigl mument anc costs restants da fr. 250'000.00.

Proposta dalla supranza communal

La supranza communal propona alla radunanza communal d'approvar igl credit supplementar da brutto fr. 400'000.00 an connex cun las numnadas maseiras d'urgenza basignevels per reparar igls donns caschunos igl 2019 antras malora.

Tractanda 4

Tractamaint dalla moziun declarada scu relevanta dalla radunanza communal pertutgont l'elaboraziun d'en profil directiv pigl cumegn da Surses: Cunterproposta dalla supranza communal

Alla radunanza communal digls 27 da matg 2019 è neida inoltrada ena moziun da Patric Vincenz cun l'incumbensa alla supranza communal d'elaborar en profil directiv pigl cumegn da Surses, per pussibilitar cotras alla populaziun, da contribueir agl process strategic digl cumegn. Chella moziun è neida declarada cun 103 cunter 9 vuschs scu relevanta ed obliescha la supranza communal da rapportar ainfra 6 meis.

Per chel muteiv è la supranza communal s' infurmada tar divers cumegns grischuns, schi els vegian elaboro en profil directiv e schi ea, tge experientschas tgi els vegian fatg. Dumandos èn nias surtot cumegns tgi on fusiuno igls davos onns e tgi stattan davant sumigliaintas sfidas scu nous.

Digls cumegns tgi vagn contacto ò nign elaboro en profil directiv. Motivo vign chegl cun igls ots costs ed la gronda labour per l'elaboraziun, tgi stattan visavi ad en nez pitost modest. Er la supranza communal è sceptica, schi l'elaboraziun d'en profil directiv communal complex cun integrar la populaziun cun workshops porta propi igl success giavischia. Pitost è da tameir tgi vigna stgaffia en tigher da palpieri, tgi vign ainten ena trocla e vign betg propi utilisu respectivamaintg tgi vignan fixos puncts, tgi son mianc neir realisos. Scu exaimpel son neir numnos cò dad installar indrezs da purscheidas da treid'ora. Chell'ideia è sa resultada da workshops, tgi l'antioura uniun da scopo turistic digl cumegn Surses ò gia realiso cun integrar la populaziun ed igls giasts. Scu exaimpels persiva son neir numnos igl savens discuto project «Kindercity» u la biageida d'en bogn cuvert. Oz savainsa tgi igl travagl d'en bogn cuvert fiss simplamaintg betg pussebel da finanztgier antras igl cumegn.

Cotras vot la supranza communal pero betg deir tgi en palpieri da strategia seia malnizevel. Igl cuntrari; la planisaziun strategica è extrem impurtanta. Or da chel muteiv ò la supranza communal er gio all'antschatta dalla perioda da legislatura fixo las pitgas pigl svilup digl cumegn, scu per exaimpel da promover igl turissem, da rinforzar la mastranza indigena e d'augmentar la qualidad d'abitar. Chellas fegnameiras duessan tranter oter neir contanscheidas cun las maseiras suandontas: cun fundar la Turissem Savognin Bivio Albula SA; cun relascher directivas pertutgont la promoziun da hotels e da travagls d'alloschamaint cun letgs tgods; cun surdar tot las incumbensas da cumegn adegna cura tgi gl'è pussebel consequentamaintg alla

mastranza indigena respectivamaintg a fatschentas localas; cun investar ainten l'infrastructura turistica (center da cursa lunga a Rona, cun reconstrueir igl kiosk ed igl conturn digl lai Barnagn, cun planisar digl tratg da velos da Somtgant – Tigignas, cun planisar ena piazza da tennis e glatsch a La Nars, Savognin, cun equipar Radons da stad e d'anviern cun en transport da bus); scu er cun planisar la renovaziun totala dalla tgesa dalla scola primara Grava a Savognin.

Cun oters plets: strategia è impurtanta e necessaria. La dumonda è, an tge dimensiun ed an tge furma tgi la strategia duess neir definada pigl cumegn. Anstagl d'en profil directiv communal, considerescha la suprastanza communal scu pi raschunevel d'elaborar ena strategia da svilup per la regiun. Chella cumpeglia ord sia vista divers puncts impurtants ed è pi orientada alla practica. L'elaboraziun è preveida cun ena interpresa da cunsegliaziun da politica e fatschentas. Igl madem proceder on per exaimpel er tscharnia igls cumegns da Scuol e Vaz/Observaz tar l'elaboraziun d'en palpieri da strategia. Dasperas igls commembers da suprastanza pon er neir consultadas ulteriouras persungas per l'elaboraziun dalla strategia, scu per exaimpel represchentants digl turissem, digl commerzi e dalla mastranza ma er ulteriouras persungas interessadas. Anstagl da workshops niss la populaziun dumandada cun questunaris tar varsaquants temas. Igl resultats da chella retschertga ins integress aint igl palpieri da strategia tg'ins elaboress.

Igl costs montessan a radond fr. 40'000.00, tot tenor igl volumen dalla strategia digl svilup per la regiun.

La Turissem Savognin Bivio Albula SA è mademamaintg vedlonder d'elaborar la strategia pigl sector turistic. Ord vista dalla suprastanza, ègl percheigl impurtant da coordinar chella cun la strategia digl cumegn per evitar duplicitads. Cun l'elaboraziun proponeida dalla strategia digl svilup per la regiun ins savess cuatar schibagn igls basigns digl turissem scu er digl cumegn.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza communal propona alla radunanza communal ,

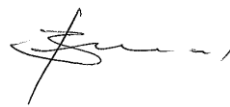
- a) da desister d'elaborar en profil directiv communal, scu pretendia dalla moziun declarada scu relevanta dalla radunanza communal digls 27 da matg 2019 e
- b) d'approvar anstagl la cunterproposta dalla suprastanza communal, tgi prevei d'elaborar ena strategia digl svilup dalla regiun pigl cumegn da Surses. La populaziun niss integrada cun en questunari aint igl process da strategia.

Tinizong, igls 14 d'otgover 2019

Per la suprastanza communal da Surses:

Leo Thomann
mastral

Beat Jenal
canzlist